

Breve fra Finn Magnusen til F. D. Gräter.

Ved Carl S. Petersen.

Originalerne til de her meddelte breve fra Finn Magnusen (f. 1781, d. 1847 som geheimearkivar) til den württembergiske skolemand og oldforsker F. D. Gräter (f. 1768, d. 1830) findes i Universitetsbibliotet i Amsterdam i den Diederichske brev- og autografsamling (Schenking-Diederichs). Om denne samling har jeg talt noget nærmere i Kirkehist. Saml. 5 R III 542 ff. hvor jeg har offentliggjort nogle breve fra Jens Møller til Gräter, der ligeledes er hentede fra den, og jeg har dér i al korthed berørt Gräters virksomhed for udbredelse af kendskab til nordisk litteratur i Tyskland. Hertil tillader jeg mig at henvise og skal blot bemærke, at også de Finn Magnusenske breve er nøje gengivne efter originalerne.

Der findes i Amsterdam 14 breve fra Magnusen til Gräter; af dem meddeles her de 9, resten er enten gentagelser eller ubetydeligheder. Noter til brevene gives ikke, da det mest fornødne er meddelt anf. st. i Kirkehist. Samlinger.

Kiøbenhavn den 8de August 1815.

Højædle og velbaarne højtærde [!] Herr Professor!

Jeg har aldrig øvet mig i at skrive Tydsk — hvilket jeg iøvrigt læser ligesaa let som mit Modersmaal — veed ogsaa at Hr. Professoren ypperlig forstaar Dansk, og haaber derfor at min knappe Tid er hos Dem tilstrækkelig Undskyldning for dette Brevs Affattelse i sidst meldte Sprog — men imidlertid finder jeg min Pligt foreløbigen ærbødigst at fremsætte samme, og tillige aflægge min inderligste Tak for Deres Velbaarenheds nylig bekomne højtærede Skrivelse af 1ste Maji 1814. samt de med samme følgende betydelige og interessante litterære Foræringer. — Det glædede mig særdeles meget at modtage dette Deres Velbheds Brev, især da jeg ikke havde havt den Ære at see noget fra Deres Haand siden i Efter-

aaret 1803., da jeg, til Svar paa et Brev som jeg samme Aar modtog i Island, skrev Dem derfra over Kiøbenhavn. Jeg er altsaa nu desværre! sikker paa at enten dette mit Brev, eller et senere fra Dem, maa være forkommet undervejs. Det første er sandsynligere, da jeg tilsendte det en god Ven i Kiøbenhavn, hvem Døden bortrev det samme Aar uden at jeg kunde faa Underretning fra ham angaaende denne eller andre ham af mig anbetroede Gjenstande.

Efter at jeg i Aaret 1801. var ankommet til mit Fødeland Island herfra Staden, blev min Sundhed betydelig bedre; dog har den aldrig siden været, eller er endnu, ret stærk, saa at jeg neppe kan gjøre mig Haab om nogen høj Alder men det bekymrer mig — forsaavidt mig selv angaar — kun lidet, naar jeg blot kan undgaa Sygdom som foraarsager heftige Smerter eller afbryder langvarig mine Forretninger. Fra hin Tid af opholdt jeg mig i 2 Aar hos min Slægting Biskop Vidalin — som jeg kan forsikre endnu er i Besiddelse af den saakaldte Vidalinske Codex, der er afbenyttet ved Udgaven af Sæmunds Eddas 1ste Del, saa at den, der er kommet til Tydskland, enten er urigtig udgivet derfor, eller kun er en Afskrift. Siden var jeg i 9 Aar i *Reikiavik* eller *Reikevig*, Islands saakaldte Hovedstad, dels Fuldmægtig hos den Kongelige Landfoged over Island, dels Procurator ved Landets Overretter, i hvilket Tidsrum jeg kun havde saare liden Tid til litterære Udarbejdelser. Mest bestode de i islandske Poesier, som neppe nogensinde ville blive trykte. Endelig kom jeg hertil igjen 1812. (Efter noget Ophold paa Reisen i Skotland, Norge og Sverrig) og har siden været her. Dog foretog jeg i Sommeren 1814. en Reise til Island, hvor jeg kun opholdt mig i to Maaneder.

I Følge Herr Professorens højstærede Anmodning opsætter jeg her en Liste over mine vigtigste Arbejder i benævnte Tidsrum: 1) Dansk og latinsk Oversættelse (1802.) af Tvende gamle islandske Fortællinger (:Sögu-pættir) om Digteren *Sneglu-Halle*, der levede i det 11te Aarhundrede — med tilføjet Glossarium. For dette Arbejde blev mig vel tilstaaet et Honorarium af Commissionen for det Arnæmagnæanske Legat,

men det er endnu ikke udkommet i Trykken. 2) *Det islandske Landlevnet Læredigt i tre Sange*, frit oversat efter (min Farbroders) Eggert Olafsens islandske Original (i Scandinav. litt. Selskabs Skrifter for 1803.). Paa dette Digt anvendte den Kiøbenhavnsske Recensent det bibelske Ordsprog: Fra Norden kommer Guld. 3) *To Aargange af de islandske Annaler* eller aarlige Tidender (for 1802. og 3.) trykte paa Leiraagarde i Landets Sprog. Heraf er et lidet Stykke indrykt som Prøve paa islandsk Stil i *Sir George Mackenzie's Travels in Jceland* (to Gange oplagt i Edinburg, 1811 og 12, 4°). 4.) *Efterretninger om det attende Aarhundredes mærkværdigste Islændere* i Rahbeks Minerva 1803. 5.) *Forsøg til Forklaring over nogle Steder af Ossian, mest vedkommende Scandinaviens Hedenold*. Trykt i Scandinaviske Litteratur Selskabs Skrifter 1814. Enkelte Exemplarer ere særskilt trykte. 6) *Forsvar for nordisk Oldgrandskning* (: mod Holbergs og G. L. Badens Yttringer) i Maanedsskriftet Athene for 1813. 7) *En kort Afhandling om den ved Byzantiums Hoffest to γοττικον afsungne gothiske Sang, med sammes Forklaring af det islandske Sprog og Versemaal*. Dette endnu utrykte Stykke som skylder Deres Velbaarenheds egen Opsats i *Bragur* om samme Æmne sin Oprindelse, haaber jeg at kunne have den Ære siden at tilsende Dem i Manuskript. 8.) — Forskjellige smaa prosaiske og poetiske Stykker i Danske Maanedsskrifter og Blade, eller og særskilt trykte. Hertil kan og regnes: α) *et islandsk Digt med latinsk Oversættelse* i Anledning af Urolighederne der i Landet 1809. udkommet to Gange i England bag ved *Hookers Tour in Jceland*. Fragmenter deraf findes og i Mackenzies bemeldte Værk. β) *Trende digteriske Brudstykker af Kónigs Skuggsiá* (Speculum regale) i jambiske Vers. Trykte i historisk-philosophiske Skrifter udgivne af Selskabet for Norges Vel i Christiania.

Endvidere har jeg forfattet *latinsk Oversættelse af de tvende eddiske Digte om Helge Hundingsbane* med Anmærkninger, samt et udførligt *Glossarium over* den nu under Trykken værende *anden Del af Sæmunds Edda*, som udgives her efter den Arnæmagnæanske Commissions (især Professor B. Thorlacius's) Foranstaltning. I bemeldte Glossarium sammenlignes Ordene ej

allene med de beslægtede europæiske Sprog, men og med Persisk — hvori jeg har været saa heldig at nyde vor lærde Orientalist Dr. Rasmussens Undervisning — samt de caucasiske Sprog de sidste efter Klaproths og Guldenstädts Værker. Nu for Tiden arbejder jeg tillige paa en historisk *Afhandling over Asernes Oprindelse fra Caucasus, og Folkets nuværende Levninger sammesteds*. Da trykte Sagers Forsendelse med Posten nu er uhyre kostbar, tør jeg neppe denne Gang vedlægge noget saadant fra min Haand — Ved førstkommende Mikkelsdags Tider haaber jeg at kunne tilsende Deres Velbaarenhed et Exemplar af min Afhandling om Ossian, samt af enkelte smaa Digte. Bemeldte Skrift (eller og andre mine Arbejder) skal være recenseret i *Wiener Litteratur Zeitung* for indeværende eller sidstafvigte Aar. Herr Professoren vilde forbinde mig særdeles meget, dersom De, i Fald det kan skee uden betydelig Bekostning, behager at tilsende mig enten dette Nummer, eller og Udskrift af den Anmeldelse deri som vedkommer mig.

Ingen vigtige litterære Nyheder kan jeg iøvrigt erindre at berette herfra, den undtagen, at *Dr. Bunsen* fra Göttingen nu opholder sig her og undervises af mig i det islandske Sprog. Han agter at reise i næste Aar til Calcutta for ret at studere de indiske og persiske Tungemaal, samt deres Overensstemmelse med de nordiske. Gaar alt got, haaber jeg at denne Reise vil bringe rigeligt Udbytte for Sprogstudium og Historiegrandskning. Min Ven, Præsten Mr. *Ebenezer Henderson* som har reist for det brittiske Bibelselskab i de nordlige Riger, forlader ventelig Island i dette Efteraar for at reise hjem til England, og derfra igjen til de caucasiske Egne. Jeg har anmodet ham om nøje at sammenligne de Folkeslags Sæder og Sprog med Nordboernes, hvilke han nu kjender temmelig vel. — En anden af mine lærde Venner, Hr. *Rasmus Kristian Rask* ventes nu hertil fra Island, hvor han, som er Dansk af Fødsel, har opholdt sig i to Aar paa Regjeringens Bekostning for at lære Sproget til Grunden. Før hans Afreise herfra var han bleven fordelagtig bekjendt ved hans islandske Grammatik og Udgivelsen af Haldorsens Ordbog. Nu har

Deres Velbaarenhed vel erfaret Thorkelins nylig skete Udgave af det mærkværdige Angelsaxiske Digt *om Scyldingerne*, med tilføjet latinsk Oversættelse, som nu anmeldes vidtløftig i Danske Litteraturtidende. Det er kun aftrykt paa Skrivpapir; Prisen er 3 Species Rigsdaler (i Sølv) eller Valuta i Sedler efter Cours. — Efter vor fælles Vens, Prof. Nyrups [!] Begjæring, meddelte jeg ham den 16de Junii sidstafvigte et islandsk Digt med latinsk Oversættelse, til Indrykkelse i en Polyglot-Samling af Vers i Anledning af den almindelige Fred — eller rettere: Krig — som skal udkomme i Breslau. Det bestaar mest af Fragmenter af *Volospá*, anvendte paa vore Tidens Tildragelser — Vor berømte Antiquars, Justitzraad og Rector Skule Thorlacius's Dødsfald er Dem vel bekjendt af Aviserne. Det skede i sidstafvigte Foraar. Hans lærde Søn, Professor Børge Thorlacius, tager i disse Dage den theologiske Doctorgrad, og er nu udnævnt til Ridder af Dannebrog tilligemed Professorerne Wolff, Wad, Guldberg, Herholdt, Ørsted, Hornemann, Oehlenschläger og Brøndsted.

Mine Oversættelser af Abrahamsons tvende Folkesange, hvilke Deres Velbaarenhed har værdiget saa megen Opmærksomhed, ere trykte i de islandske Annaler for 1801., udgivne af Etatsraad Stephensen, en bekjendt lærd Mand, som forestaar Bogtrykkeriet i Island. Som Antiquar er han just ikke bekjendt, men som Forfatter i forskjellige andre Fag og Forstander for Bogtrykkeriet paa Leiraagarde, det eneste som Island nu ejer.

Jeg tager mig den ærbødige Frihed at vedlægge et lidet Digt af mig i Islandsk og Dansk, med en Omskrivning i Runer af det første samt Latinsk Oversættelse. Min Fraværelse i de Dage da det blev trykt, er Aarsag til de enkelte Trykfeil i Runerne. De kunne berigtiges ved Hjælp af det tilføjede Alphabet. Formedelst den høje Portos Skyld er Exemplaret kun paa Trykpapir, siden haaber jeg at kunne tilstille Hr. Professoren et som er Dem mere værdigt. — Ligesom Deres *Hermansschlacht* er det første Forsøg i det nyere Tydske til Efterligning af de nordlige Germaners *Drotqvæde*, saaledes er ogsaa min vedlagte Sang i det Ny-danske. — Jeg

glemte før at anmærke at de Kielske Professorer Pfaff og Reinholdt ere ogsaa blevne Riddere af Dannebrog ved Kroningshøjtideligheden den 31te i f. M. —

Med oprigtig Bevidnelse af den mest uindskrænkede Højagtelse som jeg og enhver nordisk Videnskabsmand føler for Deres Velbaarenheds udmærkede Fortienester af vor Litteratur har jeg den Ære at nævne mig

højtærede Herr Professor!

Deres ærbødige, forbundne og hengivne

Finn Magnuson.

P. S. Min Adresse er: Litteratus Finn Magnusen, Vognmagergaden Nr. 88. Kiøbenhavn — Ellers kan og vil Hr. Professor Nyrup [!] besørge Breve til mig, uden at nogen Adresse staar paa dem.

Kiøbenhavn, den 18de Jan. 1816.

Højædle Velbaarne, højtærede Herre og Velynder!

Nylig har jeg modtaget Deres Velbaarenheds højstkjærkomne udførlige Skrivelse, begyndt 17de August. endt 26 Nov: 1815. Sandelig glæder jeg mig ikke lidet over de deri indeholdte mig maaske alt for meget smigrende Beviser paa en Gräters uforskyldte Yndest og ædle Velvillie, for hvilke jeg herved aflægger min skyldigste ærbødigste Taksigelse. Det vilde være overflødig for mig at sige at jeg stedse har baaret den mest udmærkede Højagtelse for Dem, som med saa megen Skarpsindighed, vedholdende Flid og uegennyttig Opooffrelse har vidst at skaffe Nordens længe af Syden forsmaate Litteratur fortient Agtelse blandt det germaniske Broderfolk. — Desmere glæder jeg mig nu over en saadan Mands mig tilbudne og beviste Venskab, hvilket jeg, efter ringe Ævne, vil søge at fortiene.

Det er mig meget kiært at mit Forsøg med *Drottqvæde* i Ny-Dansk har vundet Deres Velbaarenheds Bifald. Allerede før havde jeg beundret det Held hvormed De havde udført en saadan Efterligning i Deres *Hermanns-Schlacht* der, saavidt mig er bekiendt, var den første i de yngre germanisk-gothiske Sprog.

Meget rørt blev jeg over Deres Vbh. saa saare ædle og uegennyttige Tilbud om den hierteligste og mere end giestfrie Modtagelse, hvis jeg vilde paatage mig en Reise til Deres Egn. Vistnok ønskede jeg meget at kunde (!) benytte mig heraf, da det vilde være mig den største Glæde at kunne nyde Deres personlige Omgang, og tillige giøre mig bekiendt med Tydscklands skionne Egne, elskværdige Døttre og herlige Sønner — men, mange Hindringer møde et slikt Ønskes Opfyldelse. Familie-Omstændigheder nøde mig, saavidt jeg endnu kan indsee, til at giøre en Reise til mit Fødeland i næste Sommer, for at see min bedagede Moder, og om mueligt sørge for at hun kan tilbringe Resten af sine Dage i en rolig og kummerløs Forfatning — Dette er for Tiden en mig paaliggende hellig Pligt, for hvis Skyld jeg maatte tilside-sætte den mig foreslagne særdeles behagelige Reise om end andre Omstændigheder ej hindrede den. Men — jeg formoder og at den vilde falde mig alt for kostbar, da jeg, ligesom Apostelen, hverken har Sølv eller Guld, og takker Gud saalænge jeg kan tilvejebringe saa meget Papir i vore her gangbare Repræsentativer, som udfordres til at erhverve taaleligt Udkomme her i Landet. Dog har jeg hverken Kone eller Børn; ogsaa er mit Hierte endnu frit af den simple Aarsag, at det vilde være saare urigtigt at være sig ude om en Hustru saalænge man mangler Midler til at ernære en Familie. Endnu har jeg ikke nydt nogen offentlig Løn, og har ej for det første Udsigt til nogen Post, som kunde sætte mig i hin ellers attraade Stilling. Jeg maa da finde mig i min Skjæbne og følge i dette som andet det gamle gode Raad

ferendum est, quod mutari nequit —

Jeg har hidindtil hverken seet eller kiendt Rasks Recension af Deres Udgave af Helgaqvida Haddingiaskata, og det vilde, som det synes, være mig ubehageligt at giøre nærmere Bekiendtskab med den — da jeg, efter Deres Velbaarenheds Deduction af Sagens Oprindelse og Beskaffenhed, finder, at mine to deri nævnte Venner neppe have handlet som de burde. Dette giør mig inderlig ondt, især da Dem er veder-

faret en uforneøden og uforskyldt Krænkelse i Stedet for forskyldt Tak og Ære —

Jeg kan forsikkre Deres Vbh. om, at den Codex G som ommeldes i Fortalen til Sæmunds Edda, tilhører endnu den samme Geir Vidalin, da Student her ved Universitetet, nu Biskop i Island. Dette har jeg hørt af hans egen Mund og seet *Codicem quæstionis* med egne Øjne. Fortalens Udtryk ere tvetydige, men Adjectivet *descriptus* skal ej udledes fra Subst. *possessor*. Hr. Arendts Vidalinske Codex kan ikke være skreven midt i det 18de Aarhundrede under Biskop Vidalins Direction, da han neppe var fød paa den Tid. En anden (John) Vidalin var Biskop i Island først i det 18de Aarhundrede † 1720. Det er imidlertid mueligt at en Vidalin har ladet hin Codex afskrive, maaske den haabefulde islandske Student Paul Biarnesen Vidalin som døde i Leipzig 1759. Fra nuværende Biskop Geir Vidalin (som kom til Embedet 1798) troer jeg neppe at jeg kan faa nogen nærmere Underretning; dog skal jeg forsøge det. Forfatteren til Sæmunds Eddas Fortale, Skule Thorlacius, kan desværre ej længer give Underretning om den deri ommeldte Codex G., men om den er min forestaaende tilforladelig nok.

Meget forundrer jeg mig over Hr. Bahrds Fremgangsmaade i Henseende til det af ham baade fra Dem og Nyerup begjærte islandske Digt. Hverken før eller siden har jeg hørt noget andet derom end hvad jeg sidst havde den Ære at tilmelde DVhød., og hvad jeg nu uformodentlig erfarer af Deres højestærede Skrivelse. Maaske den hele Plan er strandet eller bleven til intet.

Ebenezer Henderson er en Britte og ordineret Præst; (Maaske har De læst et utydeligt Mr. i mit Brev for Ulr. o: Ulrich.) Han har opholdt sig i adskillige Aar i Danmark og Sverrig samt 1. i Island, i det engelske Bibelselskabs Anliggender. Nu er han vel her, men vil i Foraaret reise herfra til London. Naar hans Reise til Caucasus skal gaa for sig er endnu uafgjort. — I mit sidste Brev sendte jeg DVhød. en i hans Navn paa islandsk udgivet Piese —

Da jeg i sidste Sommer ej havde noget Bekjendtskab med de Boghandlere som have plejet at sende Bøger til Tydskland, henvendte jeg mig til Prof. Nyerup, som lovte at underrette mig om naar Brummer sendte til Messen, men han kom selv for sildig, og jeg da følgelig med. Jeg kunde da ingen Lejlighed faa førend med Dr. Bunsen, som reiste herfra til Berlin. Med ham skrev jeg da den 18de Octobr. og sendte, i en Pakke som han lovede at befordre: . . . [de i brevet af 8. aug. nævnte bøger af M. selv] . . . og (fra Hr. Prof. Dr. og Ridder Thorlacius) e) *Libri sibyllistarum veteris ecclesiae* etc. 1815. — Med smertelig Bestyrtelse erfarer jeg af DVhds. Skrivelse at disse Sager ikke have været komne Dem tilhænde d. 26 Nov., men jeg lever dog i det Haab at det vil skee om føje Tid.

Desværre kan jeg ikke sende Deres Velbaarenhed min Afhandling om Asernes Herkomst fra de kaukasiske Egne, da mine øvrige Arbejder ej for det første tillade mig at lægge Haand paa den, især for saa vidt de østerlandske Skribenters Beretninger angaar. Et kort Uddrag af den kommer jeg til at indrykke i Indledningen til mine Forelæsninger over den ældre Edda's ethiske og mythiske Digte, som ere nu begyndte for en talrig Forsamling af Videnskabsmænd, Embedsmænd, Studerende, og daannede Mænd af andre Stænder. Bemeldte Indledning skal jeg, saasnart skee kan, tilstille Deres Velbaarenhed.

For Afhandlingen om den gothiske Sang forlanger jeg intet Honorar. Da højstærede Velynder har været af den Godhed at tilsende mig *Idunna und Hermode* for 1812. og 1814., haaber jeg, om mueligt, ogsaa at erholde paa samme Maade det udkomne 1813. samt Aargangen 1815., — ogsaa ønskede jeg det udkommende i 1816. naar Lejligheden tillader det, (om mueligt, ogsaa flere Aftryk af det, som Deres Velbhed. maatte have indrykt om mig eller fra min Haand) . . . for at jeg ikke skulde besidde dette ypperlige Værk ucomplet. — Maaske jeg kunde gjøre Gjengjæld med vore antiqvariske Annaler for saavidt De ikke har faaet dem, men med hvilke Hefter? —

Dersom min Tid tillod at fuldende Afhandlingen om Aserne, hvor stort et Honorarium mener da Deres Velbaarenhed jeg kunde gjøre Regning paa for det danske Msct. i Tydskland? Oversættelses-Omkostninger maatte da regnes fra — eller for Oversættelser af interessante Sagaer paa Dansk eller Latin, med eller uden Text?

Den 17de i s: M:

Nu har jeg endelig faat en længe forventet Skrivelse fra Dr. Bunsen, dateret Berlin den 6te i d. M., hvori han melder mig at han har besørget min med ham sendte Pakke til Deres Velbaarenhed. — Jeg haaber da at den nu er kommet Dem rigtig til hænde, endskjøndt dette ej var skeet den 30e Decbr. f. A. da Deres nu modtagne højstærede Skrivelse er dateret. — Jeg har i Følge den tilmeldt Professorerne Nyerup, Müller og Møller, samt Etatsraad Thorkelin (som i nogen Tid har været svagelig, men er nu i Bedring) DVbheds. Ord, og mig er bleven overdraget at bringe Dem disse samtlige Herrers ærbødige Hilsener tilbage med Tilføjende: at de selv vil tilskrive Dem med det første, samt at Thorkelin og Müller ville sende det forlangte. —

Hvor gjerne jeg end vilde er det mig umueligt at tilsende Dem de trykte Ark af Sæmunds Eddas II., da Commissionen har strængelig forbuden deres Udlevering førend det hele er færdigt, som desværre! (formedelst en Standsning ved Bogtrykkeriet) neppe skeer førend til Sommeren. Dog har jeg faat Tilladelse til at meddele Deres Velbaarenhed et Prøveark af Glossariet som vedlægges her. Tegnet * betegner de Ord, som ere forklarede i 1e Del; C Oss. (Caucaso-Osseticum) de kaukasiske Asers, Ossers eller, (som Russerne sædvanlig kalde dem) Osseters Sprog (mest efter Klaproth) C. foran betegner tillige de øvrige kaukasiske Tungemaal, ligesom I. de indiske.

Følgende Nyheder ere maaske interessante for Deres Velbaarenhed: Hr. Rask kom hjem fra Island (over Leith og Edinburgh) først i Novembr. f. A. efter 2 Aars Fraværelse. Han agter at udgive i Vinter sin af Videnskabernes Selskab kronede Pris-Afhandling om det islandske Sprogs Oprindelse,

hvilken han, ligesom Dr. John Jamieson i hans *Hermes scythicus* (Edinb. 1814) udleder fra Grækerne, især Thracerne. Ogsaa agter han at publicere en islandsk Chrestomathie. Ligeledes er han ved at opsette til ældre og nyere islandske Haandskrifters Udgivelse. — For kort siden oplæste jeg i det skandinaviske Selskab en liden Afhandling, indeholdende kortfattede Undersøgelser om Picternes og deres Navns Oprindelse. Jeg kommer nu til at arbejde ved Udgaven af Sæmunds Edda's 3de Del, som skal indeholde *Havamál*, *Völuspá* og Grottesangen maaske ogsaa *Rígs MÁL*.

Jeg har den Ære at hilse Deres Velbaarenhed fra Hr. Prof. Dr. Theol. og Ridder Thorlacius, som ønsker at maatte tilsende Dem den ved ham og Prof: Werlauff udgivne 4de Del af *Heimskringla* eller *Sverris Saga*, hvis De ikke har den i Forvejen.

I Henseende til de Bøger som DVbh. ønsker at faa herfra, giver jeg mig den Ære at foreslaa den Gyldendalske Boghandling, Klareboderne Nr. 8, (som forestaas [af] Hr. Cancellisecretær Deichmann, hos hvem De kan være sikker paa en prompte Expedition og redelig Behandling) til Deres Commissionær her i Staden, da jeg sandsynligvis ikke opholder mig her næste Sommer — For at De strax kan have Prøver derpaa vil jeg med næste Pakkepost sende de Bøger som jeg veed Deres Velbaarenhed endnu mangler og dog vilde have, nemlig: den nye Udgave af *Kjæmpeviserne*, *Nyerups Edda*, og Dr. G. L. Badens nyudkomne *Dansk-norske historiske Bibliothek* (et ikke vidtløftigt men vigtigt Værk for Yndere af nordisk Litteratur.) — Det forekommer mig som ingen 2den Afdeling af Thorlacii Ant. Bor. VII er udkommet; i det mindste have vi intet Spec. VIII.

Iøvrigt ønsker jeg af mit gandske Hierte Deres Velbaarenhed megen Lykke, Ære og Glæde i det nys begyndte Aar og mange andre, samt er med uforanderlig Højagtelse og Hengivenhed

Deres Velbaarenhed ærbødigste Tiener

F. Magnusen.

Kiøbenhavn, den 25te Martz 1816.

Velbaarne og højlarde Herre, højstærede Velynder!

Siden jeg, den 17de Janr. d. A. havde den Ære at tilskrive Deres Velbaarenhed, har jeg ej bekommet et meget attraaet Svar. Muelig have Forhindringer indtruffet ved mit Brevs Befordring; ogsaa er vel Deres kostbare Tid saa betaget, at slige Parerga mod Villie forhindres —

Jeg giver mig den Ære at indeslutte her Indledningen til mine Forelæsninger over Edda, og en anden liden Prøve af samme, nemlig en Forklaring af den oldnordiske Mythe om Digterdrikken. Besynderligt var det at jeg ej kiendte Deres Bearbejdelse af hint Brudstykke af *Hávamál* førend just da Trykningen skulde begynde. Aarsagen hertil er den: at da jeg selv søgte at udforske paa egen Haand de eddiske Mythers Betydning af selve Kilderne, undgik jeg med frit Forsæt al Læsning af andre Forklaringer. Deres *Nordische Blumen* har jeg desværre! aldrig ejet og aldrig seet førend jeg for nylig erholdt dem til Laans fra vort Universitets-Bibliothek. Jeg blev sandelig overrasket ved at finde deri den herlige Indhold af Afhandlingerne om Nornerne, Valkyrierne og Valhalla — hvor jeg gienfandt mange af mine ved egen Betragtning fattede Ideer, udførte paa en ypperlig Maade, og blev tillige underviist om nogle Poster som ellers neppe vilde have faldet mig ind. I min Efterskrift til *Digterdrikken* har jeg her offentlig tilkiendegivet min Mening om Deres Velbaarenheds Fortienester af vor ældre Litteratur, trods al Partieaand og ugrundede Fordomme. — Anseer De disse Stykker for værdige at meddeles Tydscklands læsende Publicum i Oversættelse eller Uddrag, vil det være mig en stor Fornøjelse.

Mine Forelæsninger have været temmelig besøgte. Flere Professorer, hvoriblandt vor gode gamle Nyerup, have frekventeret dem bestandig. Jeg har i Vinter forklaret *Hávamál* samt foredraget et Sammendrag af den nordiske Mythologie og Siælelære, samt en udførlig Sammenligning mellem vore Myther om Verdens og Menneskets Oprindelse, om *Yggdrasil*

og *Ymer* m. m. — og de nyere Geologers Anskuelse paa den ene, men med andre gamle, især asiatiske Folks paa den anden Side. Formodentlig sluttet nærværende Cursus midt i April Maaned, da jeg agter først i Maj at foretage en Reise til Island som vel vil vare i 3 a 4 Maaneder.

Hr. *Rask*, hvis udmærkede Talent for Sprogstudiet bestandig udvikler sig, agter snart at udgive, foruden de Skrifter jeg sidst nævnte, en *Angelsaxisk Grammatik* og Bemærkninger over det af Thorkelin i dette Sprog udgivne gamle *Digt om Scyldingerne*. Ogsaa har han begyndt at studere Sanscrit fra Grunden og finder (mod hans forrige men efter min længe havde Formodning) den mest paafaldende Lighed mellem det og de gothiske Sprog. Efter min Mening vare de oldpersiske og nogle caucasiske Dialecter eller Sprogarter Mellemedene i den store Kiæde. Zendavesta's og mangfoldige indiske Secters Religionsbøger ere uden Tvivl bygte paa samme Grundvold som de vigtigste Oldnordiske Troesbegreber. Dette agter jeg, hvis Liv og Hilsen undes mig, at vise i et nyt System over den nordiske Mythologie, hvis Forklaring jeg i øvrigt bygger paa de samme Principer, som De allerede for mange Aar siden havde antaget, da De udgav Deres genialske Udtydninger over nogle Æmner deraf, — saavidt jeg veed de første fornuftige i det Fag, og langt rigtigere end nogle senere alt for søgte og overspændte.

Endvidere tager jeg mig den ærbødige Frihed at indslutte Prof. Werlauffs *Bemærkninger over Folkesagnene om en nordisk Kvæmslægt i Oldtiden*, udkommet i sidstafvige Aar, samt et i d. A. af Prof. Thorlacius udgivet Program indeholdende den saakaldte *Brandkrossapåtr* med latinsk Oversættelse, samt vort Universitets nu fremsatte Priis-Opgave.

Det skulde meget glæde mig snart at erholde attraaet Underretning om Deres Velbaarenheds Sundhed og Velbefindende; — Gud give at de vedvare mange — mange Aar til Held og Hæder for nordisk Videnskabelighed! — Det ønskes inderlig af

Deres Velbaarenheds

ærbødigste og hengivneste Ven og Tiener

F. Magnusen.

Kaupmannahöfn p. 12 Decembr. 1817

Háedla Velborni, hædstvyrðti Herra og Velunnari!

Síðan eg ritadi Ydur seinaz þann 19da Aprilis og 17da Julii þ: á: (hværmed og fylgdi 1. Bindis 1. Deild af Sturlungu) hefi eg eckert af Ydur frétt, og gladdi það mig þessvegna einkum að fá kærkomna heilsun frá Ydur af hans háæruverðugheitum Hr. Prof: Dr. Müller, með þeirri enn kærkonnari fregn að Ydur lidi vel og að þér mundud vera við góða heilsu. Þærmed uppfylltiz þá ein af mínum heitustu óskum.

Audmjúklegaz og ástsamlegaz þacka eg þann heidur er eg einnig frétti að þér hafid sýnt mér með bréfi, er fylgi Ydar nýlega á prent útgengnu *Völuspá* hvöria mér enn þá ecki hefir audnaz að síá. Miög hefi eg þreyd eptir öðru bréfi Ydar um *Alvissmál*, svo eg gæti haft þá æru að svara þeim, þó eg, eins og eg hefi áður umgetid, hlióti að fyrirverda mig fyrir hid ofmikla hrós er mér þar hefir hlotnaz af svo hálfærdum og nafnfrægum manni. -

Nú hefi eg fengid þánka um að það af Ydur áður umskrifada *skurdgod* edr *afgudsbílæti* kunni að vera þýskt edr norrænt — því nýlega hefir eitt líkt fundiz í jörd á Íslandi, og er nú komid í geymslur *Fornleifanefndar vorrar* (*Antiquitets-Commissionens Musæum*). Að stærð er það ei meira enn fela má í hnefa sínum, steipt úr málm (Metal edr Bronze) og hefir verid ekta forgyllt. Það er madr með skégg mikid og strituhúfu (*Kabir-hue* af þessu formi $\triangle$) sitiandi á stóli og heldur í skeggbrodða sína, enn hefir undir eins í báðum höndum óþekkt verkfæri af þessari mind edr líkri, á kníám sér. Að nokkru leiti er það líkt sumum svo kölludum Hermes-krossum; annars nærfellt eins og sumir þórshamrar, nema hvað einn hlutan vantar, — utan í hans stad væri hér tvöfaldt skapt. Að nokkru leiti er bílæti þettað (*mirabile dictu*) líkt þeim egyptsku er málud finnaz í hinni stóru *Description d' Egypte* — enn það mun þó aungvanvegin vera svo undirkomid. Sé það norrænt (til hvörs öll líkindi eru) mun það annadhvört vera Þór eda Freyr. Því er midur að eg hvörki kann að mála né teikna; annars skyldi eg senda eptirlíking

af mindinni síálfri. Eg skal leitaz vid ad fá steypa eptirlíking hennar (Abguss) til at senda Ydur, og óska mikid ad síá eina slíka af Ydar *Heimdalli* edr *Ódni*.

Siálfsagt hefdi verid ad annadhvört eg edr Prof. Thorlacius hefdi sendt Ydur 2. part Sæm: Eddu, svo flíótt sem hann kémr út, þó aldregi hefdud þér óskad þess med Subscription. Þettad er því midur enn þá ecki skéd. 1. Septembr. var textinn allr ásamt hans vidbæti, registrum o: s: frv. fullprentadr, enn formálann fékk Kommissiúnin (edr sá hennar medlimur er það er ætlad) ei tíma til ad semia vegna undirbúnings Reformatiúnshátidarinnar sem hér var haldin med mikillri dírd, Doctóra promotiúnunum o: s: frv., enn fáir þeirra nýu Doctóra eru, ad eg man, nafnkendir fyrí fornfræda ydkanir, nema, ad svo miklu leiti þeckingu gamallra laga vidvikur, sá ungi Dr. juris *Kolderup Rosenvinge* (adjunctus facultatis juridicæ) er þannig forsvaradi rit sitt: *Dissertatio de usu juramenti in litibus probandis & decidendis iuxta leges Danicæ antiquas; Sect. 2da de juramento partium cum sacramentalibus.* — (*Respondens* var úngr íslenzkr Cand. juris og frændi minn *John Finsen*, sonr hins nafnkenda biskups Dr. *Hannesar* edr *Hans Finsen* al. *Johannis Finnæi*, og sonarsonr módræfa míns *Finni Johannæi* er ritad hefir hid nafnkenda verk *Historia ecclesiast. Islandicæ*). — Einn Íslendingr varð og Dr. Philos. nefnilega *Hallgrim. Johannæus Scheving* Adjunctus vid hinn lærda skóla á *Bessastöðum* (*Bessested*). Hann útgaf: *Observationes criticæ in quædam Bruti Ciceronis loca* (sem hrósaz hér af lærdum mönnum). — Eg hafdi gleymt því ad hann einnig hefir ydkad norræn fornfrædi, og hefir þarí mikinn lærdóm, einkum hvað málinu (sprökinu) vidvikr. — Undir eins varð hid Danska skáld, Dómprófastr *Hertz* í *Hróarskeldu* (*Roskild*) er orkt hefir hid epíska qvædi: *det befriede Israel* — Doctor Theologiæ, og eitt hid yngsta af öðrum skáldum vorum *Joh. Ludv. Heiberg* (sonr hins nafnkenda P. A. *Heiberg* í Paris) Dr. Philos. Hans *Dissertatio hliódadí de poesëos dramatico genere Hispanico et præsertim de Petro Calderone de la Barca, principe Dramaticorum.* Annars mun tédr partr Eddu koma út um nýársleitid.

Af qvæði Prestsins *Jóns Þorláksonar* til hins enska bibliúfélags (hvört þér hafid ádr getid um í ritum Ydar) er mín latínska og önnur engelsk útleggíng (ásamt textanum síálfum) innfærd í *Summary Account of the proceedings of the British & foreign Bible Society* London 1816. 8. — Eg baud Ydur í vor ad senda Ydur *Kymriska* og *Gaelíska* bíblíu (ásamt íslenskri, ef eg gæti útvegad hana). Má eg senda þær med Pósti? — Sömuleidis vilda eg senda hid sidasta hefti af *Antiquariske Annaler* nýlega útkomid, og fleira smávegis, enn eg óttaz fyrir ad burdar kaupid (*Porto*) verdi ofdyrt á þann máta.

Antiqvitets-Kommissionin hefir fengid nockrar skýrslur (*Indberetninger*) frá Íslandi (þó flestar væntiz ecki fyrr enn á næsta sumri) og er margt í þeim merkilegt. Þar af séz ad margir Rúnasteinar eru enn til þar í landinu, þó flestir séu fyri laungu eydilagdir edr tapadir. Medal annars er einn fundinn á heidnum haugi, enn á honum er ecki nema eintómt mannsnafn, nú varla læsilegt. Margar adrar merkilegar fornleifar (*Alterthümer*) eru þar einnig, einkum úr katólsku öldinni. Hid merkilegasta innihald úr tédum skírslum, (sem flestar eru á Íslenzku og fáeinar á Latínu edr Dönsku) mun verda innfært í næsta Hefti af tédum annálum, og einnig hin fylgiandi, líklega í þau næstu tvö ár. — Yfir höfud verdr það auglióst nú, ad Ísland aungvanvegin er svo fátækt af markverðum fornleifum eins og menn ádur hafa meint. — Hefdi slíkar skýrslur verid krafðar fyrir 100 árum sídan, mundi þó miklu meira hafa í líós komid sem nú er algjörlega lidid undir lok edr burtflutt úr landinu, jafnvel til framandi ríkiá t: d: það fallega drykkíarhorn sem afmálad er í *Archæologia Britannica* — til Englands, hvar það enn mun vera vid lýdi, og margt fleira. —

Danmerkur nafnfrægi edallundadi *Mecænas* Hs. Exc. Geheime-Conferenzrád *Joh. Bülow til Sanderum Gaard* vard f. 28 Octobr. þ: á. Riddari filsdunnar (af *Elephanten*) sem er eitt hid hædsta heidursmerki í ríki voru — og undir eins óbrygdult merki um þá elsku og vyrðíngu er vor gódi konúngr ber fyri þeim er heidra og fremia sönn visindi. — Einn annar vorra yppurstu höfðíngia, hinn ædsti Statsminister Greifi *Moltke*

hefir nýlega gefid voru fornleifa safni (*Antiquitets-Museo*) fiórar stórar gullmyntir (*Bracteater*) úr heidinni öld, fundnar hér í Sælandi. — Sekreteri Kommissiönarinnar, kaupmadr *Thomsen* (sem á eitt hid útvaldasta Myntasafn í Danmörk og hefir rétta þekking á þesskonar hlutum) hefir ödlaz fimm slíkar gullmyntir fundnar í Svíaríki — og hér í stadnum eru margar fleiri. — Máské hér útkomi skrif um þessar merkilegu leifar hins norræna heidindóms, er ásamt fleiru, vitna um meiri konst enn menn annars vilja eigna honum —, áður enn langt um lídur. Nú má eg ei ordlengia enn fel mig Ydar dýrmætu vináttu og óska Ydur allrar mögulegrar farsældar — verandi iafnan með stakri vyrðingu

Ydar Velborinheita

Audmiúkr skuldbundinn Vinr og þénari

F. Magnússon

Fyri-lestrar mínir haldaz í vetur yfir Norræna Mythologie og qvædin í 1. Parti Eddu, og er þar — hingadtil — fullt hús af öllum stöndum. —

Málverk Málmbílætisins (Heimdalls edr Ódins) fylgdi ei þeim seinustu blöðum af *Idunni* og *Hermóði* er þér vorud svo gódir ad senda mér, enn eg óska þó miög at eiga það. —

Kiøbenhavn, den 6te Junii 1818.

Højædle Velbaarne, højstærede Hr. Velynder!

Efter Deres Velbaarenheds Anmodning har jeg flere Gange (under 19 April 17 Jul.¹) og 12. Decbr. f. A:) taget mig den Frihed at tilskrive Dem i mit Modersmaal, men har siden ikke været saa lykkelig at see noget fra Deres ærede og elskede Haand. Jeg maa formode og tillige indsee at det er umueligt for Dem at kjende det Ny-islandske ganske, saa at Læsningen af hine Breve følgelig har maattet falde Dem alt for besværlig; — jeg vælger derfor til disse Linier det danske, som jeg veed De forstaar til fulde — Til min store Tilfredshed erfarer jeg af andre at De har befundet Dem vel — men nu fortæller Rygtet her, at De er bleven forflyttet til *Ulm*; jeg

¹) Forbigås begge her.

tvivler da neppe paa, hvad jeg saa meget ønsker, at Deres nye Stilling maa være fuldt saa behagelig og fordelagtig som den forrige. — Om mig selv har jeg intet nyt at fortælle, uden det at Hans Majst., vor gode Konge, gav mig den 10de Janr. sidstafv. lige Rang med virkelige overordentlige Professorer herved Universitetet med Anciennitet fra Julii f: A: Rigtignok attraaede jeg denne Hæder aldeles ikke, men da den blev mig tildeelt ganske uden mit Vidende, end mindre noget slags Ansøgning, maa jeg dog med Glæde og taknemmelig erkjende den som et særdeles Tegn paa min Konges Naade, paa hvilken jeg ellers har havt mange og mig stedse uforglemmelige Prøver. — Samme Dag blev vor udmærkede Sproggrandsker Rask givet Karakter af Professor. — Han er i Foraaret afreist til Petersborg fra Stockholm, hvor han har udgivet eller været behjælpelig til at udgive adskillige Værker, som: Haandudgaver af Sæmunds og Snorres Edda'er, En Angelsaxisk Sproglære, en forbedret og forøget Svensk Udgave af den islandske Grammatik og en islandsk Chrestomathie. Sæmunds Edda er egentlig udgivet af Afzelius og prydet med Rasks Portrait. Mueligt at jeg kan afsende den og den AS. Grammatik (:de eneste som ere hidkomne af disse Bøger:) med denne Lejlighed. — De veed vistnok alt at 2den Deel af den store Udgave af Sæmunds Edda og Gulethings Loven ere udkomne her. — Den første er alt for længst tilsendt Dem af Prof. Thorlacius. — I Vinter har jeg arbejdet paa et stort Værk under Titel: *Eddalæren og dens Oprindelse* — hvor af Manuscriptet til tvende maadelige Octavbind (:rimeligvis det halve af det hele:) allerede er færdigt, og jeg haaber at Trykningen kan begynde i denne Sommer. Desuden udgiver jeg, maaske ret snart, det islandske religieuse Digt *Lilien* (fra det 14. Aarh.) med dansk Oversættelse — samt en anden af det eddiske Digt *Skirners Reise* (:indklædt af Dem i den herlige Græske Dragt:) med en mythologisk-historisk Indledning angaaende Solguden *Freyr*. — Prof. Thorlacius udgav i Vinter, som Program, den lille mærkelige Fortælling om Islænderen Audun fra Vestfiordene (påtr af Audunni Vestfyrdska:) med islandsk Oversættelse. Hans og Werlauffs Udgave af *Hakonar Saga* udkommer ret snart som 5te Tome

af de norske Kongers Historie. Det forrige Kongelige Islandske Literaturselskab er nu bleven forenet med det Yngre i Aaret 1816. oprettede Islandske literære Selskab som bestaar af tvende Hovedafdelinger (i Island og i Danmark, især Kiøbenhavn). I Fior tilsendte jeg Deres Velbaarenhed den udkomne 1ste Binds 1ste Afdeling af *Sturlunga-Saga* og har den Ære nu at fremsende den 2den hvormed 1ste Bind sluttet. Selskabet udgiver ligeledes etslags Islandske Annaler (:under Titelen *Sagnablöd*;) hvoraf 1ste Adeling udkom i Fior, men Oplaget var meget ringe og allene bestemt for Island. Af det nu udkomne 2det Hefte ere flere Exemplarer oplagte, saa at jeg herved kan fremsende et af dem; det indeholder især Bidrag til Islands nyeste Historie, samt det førømmeldte Selskabs Love m. m. Selskabet arbejder desuden paa et islandsk geographisk Værk med tilhørende Landkort i Stentryk; som en Prøve deraf vedlægger jeg et over *Danmark*. — Selskabets Formand, Secretær *Thorsteinson*, reiste i Foraaret til Island paa nogen Tid, da jeg, i Følge der af overtog hans *partes* i den Egenskab. Fra *Island* ere der nu til Antiquitets-Commissionen indkomne mange antiqvariske Indberetninger, tildels meget interessante. Næsten alle af dem ere affattede i Islandsk, men jeg forfatter Danske Extracter deraf, hvoraf nogle ville indrykkes i det næstudkommende Hefte af dens Annaler. Commissionens Fond har for nylig erholdt en betydelig Gave i Penge af Hans Majestæt Kongen. — Af de ommeldte Islandske Beretninger erfarer man at langt flere Runestene endnu findes der i Landet end man hidtil har troet. Dog ere kun faa (men enkelte) fra den hedenske Tidsalder; i det 16de og 17de Aarhundrede ere mange sikkerligen blevne ødelagte, da man i den Tid tildels ansaa dem som hedenske Trolddoms Karakterer, som tjente de da saa meget forfulgte Hexemestere til Mønster ved deres djævelske Operationer. Denne Manie herskede da lige stærkt i Island som i Tydskland og Europas fleste øvrige Lande — hvorved de arme Runer der da kom i et meget slet Ry og paadroge sig uskyldigvis de flestes Had og Afsky. — Nu er dog denne Fordom næsten gandske udryddet, men alt for sildig for de gamle Mindesmærkers Opbevaring. —

Bahrds Monumentum pacis har jeg for ret nyelig faaet fra Forlæggeren; — Deres Velbaarenhed vilde, hvis De ellers corresponderer med ham, meget forbinde mig hvis De, ved Lejlighed vilde melde ham min forbindtlige Hilsen og Tak.

Lejligheden forbyder mig at skrive mere for denne Gang. — Stedse forbliver jeg med den største Højagtelse og Erkjendtlighed
højstærede Herr. Professor!

Deres Velbaarenheds
hengivneste ærbødige Ven og Tiener
F. Magnusen.

Kiøbenhavn, den 29 Novbr. 1820.

Højvelbaarne, allerhøjstærede Hr. Ven!

Ihvorvel jeg kunde ophitte mange Undskyldninger for min langsommelige Udsættelse i at besvare Deres mig saa højst kjærkomne Skrivelse af 9. Jul. f. A. saa maa jeg vel dog tye til de Gamles fornemste Undskyldningsmiddel *Skjæbnen*, da min Taushed virkelig er mig selv aldeles ubegribelig, især da jeg for længst burde have ydet Dem min varmeste og ærbødige Tak for den store Ære de [!] har behaget at vise mig ved Tilegnelsen af Deres zirlige og nøjagtige Udgave af *Volospá*, med forudskikkede lærde og sindrige Bemærkninger. I denne Anledning maa jeg dog anføre enkelte af mine Undskyldningsgrunde. Jeg vilde ikke besvare denne Deres mig saa hædrende Dedication (:som jeg tilligemed Deres Brev, ikke bekom førend mod Sidstningen af næstafvige Aar:) førend jeg kunde overraske Dem med lignende Gjengjeld. Jeg udsatte saaledes Besvarelsen indtil hosfølgende Oversættelse af *Sneglu-Halle* var udkommen. Jeg beder Dem at modtage gunstigst dens forudskikkede Tilegnelse, samt de hoslagte 3. Exemplarer af Pjecen. Idet jeg skyldigst takker for Meddelelsen af de skjønne tydske Oversættelser af Danske Poesier, samt originale Forsøg i dette Sprog ved Deres Elever, overlader jeg til Deres Højvelbaarenhed om De ikke i mit Navn vil overlevere en af dem, Hr. *Hohbach*, som har oversat min Afhandling om den gothisk-græske Fest, — et af bemeldte

Exemplarer med min forbindtlige Hilsen. Begge de mig tilsendte Oversættelser af *Prams* og *Baggesens* Viser lod jeg indrykke i et her udkommende *Morgenblad*, udgivet af Dr. *Høst*, og de fandt almindeligt Bifald. Særskilte Exemplarer af Nummeret bleve mig lovede, men Udgiveren holdt ikke dette Løfte. Endvidere udsatte jeg min Skrivelse for at kunne lade hosfølge Slutningen af *Sturlunga* med Biskop *Arnes* Saga — og nu hosfølger saaledes denne i *Værkets 3de og 4de Bind* (eller 2den Binds 1. og 2. Deel). — Ogsaa havde jeg ønsket at kunne sende 1. Deel af min Danske Oversættelse af *den ældre Edda* hvori Deres Navn og Bemærkninger tit forekomme; det bliver nu blot ved Subscriptionsplanen. Ogsaa dette Værks Udgave er bleven forhindret i 3 a 4 Maaneder, skjønt kun 4 a 5 Ark af 1ste Deel vare utrykte, blot af den Aarsag, at det var begyndt at aftrykkes paa fransk Papir, og Forlæggeren er to Gange bleven narret med Forsendelser, som ikke svarte dertil; nu ventes 3de Gang et passende Quantum Papir, førend den ommeldte Del kan udkomme. Saa snart det skeer, skal jeg ikke glemme at meddele Dem samme, som en af Dem [!], der har største Rettighed dertil i saa mange Henseender.

Mine øvrige Forhindringer i at skrive have bestaaet i uophørlige Forretninger, tildels Reiser, og endelig dertil kommende literære Stridigheder med tvende Brødre, — α) Dr. *Baden* (bekjendt ved adskillige antiqvariske og juridiske Skrifter) som i afvigte Sommer angreb mine da udkomne herhos følgende) *Bidrag til nordisk Archæologie* paa en højst inhuman og uanstændig Maade, under mit eget Navn (ved at fordreje mine Ord) samt sit tillagte falske (*L. Jacobsen*) som Anmærkningernes Forfatter. Mine *tvende Svar* paa hans tvende Pjecer lader jeg ogsaa hosfølge. β) Professor *Torkel Baden*, Secretær ved vort Kunstacademie, og ellers bekjendt som latinsk Philolog og Forfatter til nogle Smaa-Skrifter over Antikerne — hvis Skrift *om den nordiske Mythologies Ubrugbarhed for Kunsten*, hvori han ogsaa har angrebet *Dem*, jeg og vedlægger, tilligemed mine derved gjorte *Bemærkninger*. Disse ere siden bleven fuldkommen billigede ved en *Recension* i *Danske Litteratur-Tidende* og ved en Opsats i *Rahbeks Danske Tilskuer* samt

adskillige Anmeldelser i flere af vore Blade. I Sverrig hersker for nærværende Tid en lignende Strid mellem de saakaldte Klassikere og Romantikere — men Kunstnere der have præsteret hidindtil mere i Æmner af den nordiske Mythologie end vore Danske. Siden i Fjor har jeg efter Kongl. Befaling holdt Forelæsninger ved Kunstakademiet over denne Viden-skab (og deri ikke glemte at lade Deres Bestræbelser vederfares Ret — men De seer heraf hvorledes visse derved ansatte meget formaaende Mænd (:hvoriblandt man dog ingenlunde kan regne Academiets nu fraværende høje Præces Prinds *Christian Frederik* :) arbeide derimod. Dog have mine Forelæsninger ingenlunde manglet Bifald af fortjente og berømte Kunstnere.

Ellers kan jeg, i Henseende til min egen nærværende Tilstand, underrette Dem, kjæreste højstærede Ven! saaledes derom: at jeg i forrige Aar erholdt fast Kongl. Gage af 600 Specier for at holde Forelæsninger over Nordens gamle Literatur og Mythologie, saavel ved Kiøbenhavns Universitet som dets Kunst-Academie, samt tillige arbeide ved oldnordiske Skrifters Udgivelse m. m. Af de sidstmeldte er 3de og sidste Deel af den ældre Eddas store Udgave nu allerede under Pressen — Jeg har ogsaa allerede for nogen Tid siden, forlovet mig med en ung elskværdig Pige *Nicoline Dorothea Barbara Frydensberg*, hvis Fader, Justitzraad og Amtsforvalter over Kjøbenhavns Amt, først for en Maanedstid siden er, tilligemed hende, flyttet her til Staden, da han før har havt lignende Embeder ude i *Sjælland (Kallundborg)* og i *Island*, hvor min Kjæreste er født og tildels opdraget. Ellers ere hendes Forældre begge Danske, og jeg har tilbragt 9 Aar i deres Hus i Island, som jeg allerede før har skrevet Dem. Jeg har saaledes længe været nøje bekjendt med den hele Familie, som ikke er rig, men hæderlig bekjendt fra den moralske Side ved almindelig Agtelse.

De mig ved Deres sidste højstærede Skrivelse, tilsendte Skrifter, bestemte for Andre, befordrer jeg ufortøvet til Vedkommende, og kan derfor bringe Dem inderlig Tak forsaavidt de ikke selv have gjort det. Især kan jeg nu overbringe

venskabelig Hilsen og Taksigelse fra Hans Excellence, Geheime Conferenzraad *Johan Bülow* til *Sanderumgaard*, Ridder af Elephanten &c. for det ham tilstillede Exemplar af Deres *Völospá*; — Jeg har i afvigte Sommer i Selskab med ham, gjort en Reise til *Gorms* og *Thyra Dannebods* Grave ved Jellinge, og beskriver den efter hans Ønske — da han tillige lader gravere tvende forskjellige dertilhørende Prospector. Saasnart dette lille Værk kommer ud vil han tilsende Dem samme som et Bevis paa sin Højagtelse og Erkjendtlighed. —

Den 8de Decembr.

En temmelig svær Forkjølelse har været Aarsag til Opsættelsen af dette Brevs Afgang. Jeg vedlægger endvidere to Nummere af Bladet *Kiøbenhavns Skilderie*, som henhørende til den mythologiske Stridighed.

Snart udkommer 3de Binds 2det Hefte af vore *Antiquariske Annaler* som da upaatvivlelig vil blive Dem tilstillet. Deri indeholdes, blandt andet, en Afhandling af mig om trende i Engelland fundne Guldringe med Runeskrifter. Den sidste blev funden ved *Carlisle* i Cumberland 1818. og en Tegning af den sendt til mig med Anmodning om dens Forklaring. Jeg forfattede denne paa Latin, og den blev trykt i Newcastle med megen typographisk Eleganz — men jeg ejer kun et Exemplar deraf, da særskilte ikke vare at bekomme, eftersom det indrykkes i det derværende antiquariske Selskabs Skrifter. I bemeldte Hefte vil og findes Fortegnelse over de Oldsager som ved Kiøb eller Gave ere overladte vort Musæum fra 1816 til 1820. Deri blandt ere Adskillige mærkværdige fra Island. I det Hele besidder det nu vel 6000 Nummere. — Ret nu have vi faaet nogle af højeste Mærkværdighed fra *Thyre Dannebods* Gravhøj i Jellinge f: Ex: a) Et lille Sølvbæger med ophøjet Arbeide med sammenslyngede Slinger (i de gamle Runestens Huggeres Smag) indvendig stærk forgyldt eller belagt med Guldplader; b) en lille meget net udarbeidet Fugl af Guld; c) nogle udskaarne Træ-Zirater, malede med forskjellige Farver, som have trodset Fugtighed og Muld i henved 900 Aar — og som muelig ere paasatte ved Oliemal-

ning m. m. Ulykkeligvis har Gravkammeret, som er henved 11 Al. langt 5 Al. bredt, dækket med tredobbelt Loft af svære Egebjelker og Planker — været plyndret for adskillige Aarhundreder siden, af Skattegravere, som da uden Tvivl have borttaget det kostbareste og beste. Dette have de tabt eller forsmået. Desuden har man fundet en vinget Figur af Træ, en sort Trætavle med Sølvstifter i, som dog strax gik i Stykker m. m.

Fra Etatsraad *Thorlacius* og Prof. *Nyerup* har jeg meget venskabelige Hilsener at bringe. Den sidstmeldte lader vedlægge hans nylig udkomne Program til hans Forelæsninger over *den indiske Literatur*, hvoraf vort Universitets Bibliothek nu har erhvervet saa betydelige Skatte.

Med uindskrænket Højagtelse og Erkjendtlighed, samt de varmeste Ønsker for Deres beste Held og Velgaaende har jeg den Ære at tegne mig

Deres Højvelbaarenheds

ærbødigste og hengivneste Ven og Hædrer

Finn Magnusen.

Kiøbenhavn, den 17de Maji 1821.

Højædle Velbaarne, højstærede Hr. Velynder!

Den 8de December f: A: afsendte jeg til Dem, over Leipzig (gjennem den Gyldendalske Boghandling her i Staden) følgende Skrifter i 2de Pakker, som jeg meget ønsker at vide have naaet deres Bestemmelse, nemlig: . . . [væsentligst de i forrige brev nævnte værker] . . . Med vor fælles gode Ven, den lærde og utrættelige *Nyerup* (som nu faaer den af mig meget attraaede men nu af mig dog uopnaaelige Glæde at see og tale med Dem) sender jeg endvidere:

En lille *Afhandling* af mig om gamle *Ringes med Rune-Indskrifter* (et særskilt Aftryk af vore Antiquariske Annaler 3de Binds 2det Hefte, som De faaer paa en anden Maade).

Mine *Oplysninger om Kilderne til Prof. T. Badens Sammenligning mellem den nordiske og græsk-romerske Mythologie* 1821. — 1. Deel af min danske Oversættelse af *den ældre Edda* 1821. Det nye islandske Digt *Forsetaheimt* 1821. — — Særskilte

Aftryk af de Blade i *Kiøbenhavns nyeste Skilderie* hvori min og *Torkel Badens* videre Ordvexling indeholdes.

Prof. *Nyerup* kan underrette Dem nærmere om Sammenhængen af denne vidtløftige Badenske Strid, hvormed mangfoldige Ubehageligheder og Chicaner ere mig vederfarne, blot fordi jeg, efter mig af Regjeringen paalagt Pligt, har søgt at bevise, udvikle og forklare Deres Yndlingssats: Den nordiske Mythologies Brugbarhed for de skjønne Kunster. Har end, saa at sige, hele Kunst-Academiet reist sig mod mig, ved dets Secretærs Indflydelse, saa har jeg dog vore fleste bekjendte Videnskabsmænd paa min Side. Ogsaa har her nu, uden mindste Opfordring eller Tilvirkning fra min Side, dannet sig et Selskab, dels bestaaende af Mænd udmærkede ved høj Byrd og patriotisk Tænkemaade, dels af Embedsmænd og Lærde, som vil udsætte Præmier til 600 Sølv-Rigsdalers Beløb, for de beste Kunstværker, hvortil Sujetterne ere tagne af den oldnordiske Gudelære. Planen er mig ellers endnu ganske ubekjendt, men er dog, som jeg hører, nu kommet til Modenhed og Subscriptionen for den ommeldte Sum fuldkommen bragt til Veje.

Iøvrigt har jeg nu intet at tilføje uden hvad vor gode *Nyerup* kan berette Dem mundtlig. Endnu lever jeg i ugift Stand, men haaber endelig til Efteraaret at kunne fuldkommen forenes med min højligen elskede *Nicoline*. Gid jeg snart maa høre fra Dem at De befinder Dem fuldkommen vel og nyder saaledes den Lyksalighed som De saa højlig fortjener! Dette ønskes oprigtigst af

Deres Velbaarenheds ærbødigste og hengivneste

Finn Magnusen.

E. S. 14 Ark ere allerede trykte af den ældre *Eddas* store Udgave 3de og sidste Deel.

Kiøbenhavn, den 28de Martz 1822.

Allerhøjstærede Hr. Ven!

Af Deres sidste nylig ankomne Skrivelse til vor fælles Ven, Hr. Prof. *Nyerup* maa jeg slutte at en lille i Octobr. sidste Aar ved Lejlighed afsendt Pakke med min *Jellinge-Reise* (:hvoraf et Exemplar atter vedlægges, skjønt de ere

sjeldne, som særskilte Aftryk af Tidsskriftet *Danske Reise-iaegttagelser*)¹⁾. De deri ommeldte Stentryk ere endnu ikke udkomne formedelst Vedkommendes Langsomhed i Officinet. Mere oplysende Kobberstik ville udkomme tilligemed en anden Beretning om *Jellinge-højene* i det snart udkommende Hefte af *antiquariske Annaler*. I ommeldte Pakke vare og Breve til Dem samt Hr. *Hobbach*, (til skyldig Taksigelse for hans kjærkomne danske Brev og smukke tydske Lykønskingsdigt til mit og min elskede *Nicolines* Bryllup. Det holdtes (ligesom jeg da skrev) i *Lyngby*, i Nærheden af denne Hovedstad, den 6te November f. A. Vi aflægge ellers begge vores ærbødigste og inderligste Tak, saavel til Deres Højvelbaarenhed som til Hr. *Hobbach* for Deres gode og venskabelige Ønsker i denne for os saa højtidelige Anledning. Vi have siden, i vor nye Bolig (Hiørnet af Kristalgaden og Nørregaden Nr. 242, lige i Nærheden af *Münter*, *Thorlacius*, *Ørsted*, *Oehlenschlaeger*, *P. E. Müller*, *Wad* og end flere Professorer) levet ret vel og fornøjelig. Dog gjør et betydeligt Afdrag, som jeg aarlig maa svare til Enkekassen, vort Udkomme noget knapt nu for Tiden, men vi haabe at vi kunne hjælpe os igjennem med Nøjsomhed, indtil vore Kaar forbedres ved Indtægternes Forøgelse, hvorom jeg har noget Haab. *Deus providebit!* — hidindtil har det truffet ind, og jeg haaber at det ligeledes vil skee i Fremtiden, skjønt Udsigterne nu ikke ere fuldkommen lyse.

Den anden Deel af min *Danske Oversættelse af den ældre Edda* er nu udkommen, og jeg tager mig den Frihed at lade den hosfølge. Ogsaa vedlægger jeg nogle Aftryk af *Literatur-Bladet* (som følger med den saakaldte *Harpe*, et nyt Ugeblad) — der indeholde nogle Repliker af mig i den *Badenske* Strid, artistiske Efterretninger fra *Sverrig*, og en Anmeldelse af *Rafns Kjæmpehistorier* 1ste Bind (indeholdende en dansk Oversættelse af *Rolf Krakes Saga*), 2det Bind vil snart udkomme, og indeholde *Volsunga-Saga* bearbejdet paa samme Maade. I afvigte Aar udkom her to Sørge-spil hvorfra Æmnet er taget af Sagaerne *Ingemanns: Kampen for Valhall* (fra Kristen-

¹⁾ Eftersætningen mangler.

dommens Indførelse i Island) og *Bojes: Brødrene i Lejre*. De har vel allerede erfaret at *Walter Scott* (i hans *Pirat*) er begyndt at tage sig af de nordiske Oldsagn og Mythologie. — Hans Yttringer m. m. om *Nornerne* stemmer nøje overens med mine Tanker i Indledningen til *Vala's Spaadom*, og ligeledes (for saavidt sligt der kunde anbringes) med deres [!] ypperlige Afhandling om *Nornerne* (af den højere Art) i *nordische Blumen*. Han har før givet et engelsk Uddrag af *Eyrbyggja Saga* i hans og *Jamiesons Illustrations of northern Antiquities*.

Jeg er D. H. og Colleger meget forbunden for det mig sendte Diplom som Medlem af Selskabet: *die Dänenfreunde an der Donau*. Jeg er saa heldig at kunne tilsende Dem selv et andet, som *Æres-Medlem* af vort *islandske literære Selskab*, udfærdiget allerede under 21de Janr. d. A. med Selskabets derhos følgende Love. — Den 30. dennes holde vi vor aarlige General-forsamling; o! gid vi havde den [Glæde] og Fornøjelse at see dem [!] der blandt os! — Jeg arbejder i denne Tid, saa at sige Dag og Nat, paa de af det aarligen udgivne *Annaler* samt andre dets Anliggender, da jeg p. t. er dets Formand. Dertil kommer mange andre Arbejder, saa at jeg knap har Tid til at skrive disse Linier, hvilke jeg ogsaa snart maa slutte.

De nyeste, aldeles ikke glædelige Efterretninger fra Island, vedlægges i Bladet Dagen Nr. 72 for d. A. De ere meddelte der af mig selv. Gid den nysudbrudte Vulkan vilde fremdeles blive ligesaa uskadelig som den havde været til Postskibets Afgang — men jeg frygter meget for at høre værre Efterretninger siden; NB. Orkanen den 11. Marts giver mig især megen Aarsag til Mistanke om et nyt Udbrud i de Dage!

Jeg nødes til at slutte med mine og min gode Kones beste Ønsker for Dem, Deres Familie og den gode Hr. *Hohbach*, som vi meget ønske vilde snart besøge *Kiøbenhavn* da Haabet om Deres Komme hertil dog desværre! ganske er forsvundet. Med den inderligste Højagtelse og Hengivenhed forbliver jeg uforanderligen

Deres forbundne, ærbødige og oprigtige Ven
F. Magnusen

E. S. Saasnat det isl. Selskabs *Sagnablöd* og aarlige danske Beretning udkomme skal jeg afsende dem til *Perthes & Besser*, hvis bedre Lejlighed ikke falder. Undskyld mit store Hastværk.

Kjøbenhavn, den 19de Junii 1823.

Højvelbaarne Herre, allerhøjstærede Velynder!

Mangehaande Hindringer og Forretninger, hvortil Communicationens Besværlighed og Kostbarhed kommer, have i lang Tid afholdt mig fra at besvære D. H., hvis Tid er end vigtigere end min, med mine Skriverier. Nu, da den 4de og sidste Deel af min Danske Oversættelse af den ældre Edda endelig er færdig, iler jeg med at sende den samt den næstforegaaende 3die Deel — idet jeg tillige aflægger min ærbødigste og indstændigste Taksigelse for de tre ved ærede Skrivelse af 14 Febr. d. A. mig tilhændekomne Skrifter fra Deres kjære Haand nemlig: 1) *Zerstreute Blätter* 1. Sammling, 2) *Völuspá* e Cod. Vidal., 3) *Möllers Abhandlung u. die Brauchbarkeit der nord. Götterlehre* — som alle interesserede mig særdeles meget.

Da jeg formoder at Porto af directe bortsendte Bøger langt overgaa deres Værdie sender jeg ommeldte to sidste Dele af Edda under Adresse fra den *Gyldendalske Boghandling* her i Staden til Boghandler *Hr. Vogel* i Leipzig — og lader ved samme Lejlighed hosfølge: *Islensk Sagnablöd* 6. og 7. Deild (1822 og 1823) med Selskabets danske Bekjendtgjørelser for de to sidste Aar, min *Udsigt over Snorre Sturlesons Liv og Levnet* (der og vil findes i det snart udkommende 18de Bind af det *Skandinaviske Literatur Selskabs Skrifter*) — samt endelig end et Exemplar af mine *Oplysninger om Kilderne til Prof. T. Badens Sammenligning mellem den græsk-romerske og den nordiske Mythologie*.

Med De Hrr. Brødre *Baden* (begge mine ivrige og næsten eneste Modstandere) gaar det nu ellers temmelig slet. — G. L. B. er afsat fra sine Embeder, bortløbet af Landet til Christiania, og skal der være bleven sat i Fængsel. — T. B. har, siden vort Kunst-Academies Præses H. H. Prinds *Christian* kom tilbage fra Udlandet, havt adskillige Ubehageligheder ved sin

Embedsførelse (eller i Anledning deraf) og har nu fundet det tjenligt at søge om sin Entledigelse fra Secretariatet ved dette Academie, hvor han neppe vil blive savnet af mange.

Dr. *Brynjulf*sens Disputatz om *Runernes Oprindelse (Periculum runologicum)* vilde jeg have sendt, hvis jeg ikke vidste at det nu ved denne samme Lejlighed tilstilles Dem fra vor fælles Ven Hr. Etatsraad *Thorlacius*.

Af den 3de og sidste Deel af *den ældre Eddas* Original-Udgave som (blandt andet) skaffer mig nok at bestille, er det 41de Ark nu under Pressen. Jeg haaber at den vil blive færdig inden Aarets Udgang. — For et Aars Tid siden behagede vor Konge allernaadigst at udnævne mig til Medlem af Commissionen for det Arnæ-Magnæanske Legat. — Af de *antiquariske Annaler* er 4de Binds 1ste Hefte nu under Pressen. Det vil indeholde min og Cancellieraad *Thomsens* (Commissions Secretairs) Beskrivelse over Mindesmærkerne i *Jellinge* og dets Omegn med tvende Kobbere forestillende *Thyras* Gravhøj i Profil tilligemed de mærkværdigste der fundne Oldsager — med adskillige flere Afhandlinger og en Liste over den særdeles betydelige Tilvæxt som vort nordisk-antiquariske Museum har erholdt siden dets sidste Bekjendtgjørelse. Det indeholder nu over 6000 Nummere, hvoraf nogle meget mærkværdige og maaske unigve i sit Slags —

Jeg tænker paa, hvis Gud under mig Liv og Hilsen, at udgive *Edda-Læren og dens Oprindelse* i 4 Bind, samt desuden Et Bind *nordiske Digtninger*, hvorpaa jeg tager mig den Frihed at vedlægge nogle Subscriptionsplaner. Om disse og flere Arbejder kan jeg vel ellers med rette sige: *ars longa, vita brevis*. — Jeg frygter for at mine Embedspligter kunne betydelig formeres, men kan dog ej undslaa mig derfor hvis de medbringe nogen Forøgelse i Indtægterne, som jeg rigtignok behøver. Om det og andet siger jeg med en af vore gamle Konger: *Deus providebit!* Til Dato er min huslige Stilling uforandret; saa indskrænket som det kan skee med Anstændighed. Gud har givet mig en af de beste og fornuftigste Koner men hidindtil ere vi uden Børn.

Prof. *Rask* er nylig kommet hjem fra Ostindien med et Udbytte af Sprog-Oplysninger og asiatiske Haandskrifter,

hvorom de lærde Tidender sikkert ville give Dem fuldstændig Underretning.

I Anledning af *Snorre Sturlesøns* Levnet falder det mig ind: at det ikke maa blive ubemærket i Tydske Blade hvilken mageløs Ignorance eller Uforskammenhed T. B. har lagt for Dagen ved at paastaa at *Snorre Sturlesøn* og *Are Frode* som aldrig have sat sin Fod i Tydskland have studeret i *Cölln* og der omarbejdet den romerske Mythologie til nordisk! — og slige Folk ville dog lære andre hvad de skulle tænke om Nordens gamle Historie og Literatur! *sat sapienti!*

Ligesom jeg kan tolke D. H. vort islandske literære Selskabs uindskrænkede og ærbødige Højagtelse, saaledes maa jeg og bede Dem at tilkjendegive den ædle *Gesellschaft der Dänenfreunde an der Donau* mine lignende Følelser. Jeg har endnu ikke været saa heldig at kunne gjennemlæse dette Selskabs Statuter, da det hertil sendte Exemplar rimeligvis er forkommet i Circulation mellem Mange. Men nu ere de kanske trykte? —

Nu nødes jeg til at afbryde, men henlever, med de inderligste Ønsker for Deres og samtlige Kjæres beste Held og Velbefindende

Deres Højvelbaarenheds ærbødigste og forbundneste

Ven og Tiener

Finn Magnusen.

E. S. I Norge er et meget vigtigt Skrift udkommet, under Titel af *Norske Mindesmærker ved Klüwer* med mange Stentryk; det indeholder egentlig en antiqvarisk Reise-Beskrivelse i det nordenfjeldske Norge; deri ere f. Ex. 2 Runestene aftegnede der laa over Gravurner inde i Høje. Forfatteren er Capitaine og Adjutant i den norske Armée, og jeg har, efter hans Anmodning, givet ham adskillige Forklaringer over Indskifterne m. m. som jeg af norske Blade seer at han har benyttet, og ere blevne der vel optagne — men hidintil veed jeg ikke at noget Exemplar af Værket er ankommet her til Staden.